

Kogumispensioni maksekohustuse ja makse
määra XML päring kuupäevaga

Kehtib alates 01.06.2024. a.

1. Muudatuste ajalugu

Version	Autor	Kuupäev	Kooskõlastatud	Kirjeldus
0.1	E. Lepp-Väiku	26.06.2024	K. Kalberg, K. Ilves	Esmane versioon

Sisukord

1.	Muudatuste ajalugu	2
2.	Sissejuhatus	4
2.1	Dokumendi eesmärk	4
2.2	Lühendid	4
3.	Maksekohustuste ja makse määra päring	5
3.1	Päringu kirjeldus	5
3.1.1	Maksete tasumise kohustus	5
3.1.2	Maksete tasumise kohustuse lõpp	6
3.1.3	Makse tasumise kohustuse alustamine pärast MMTE või RAVA	6
3.1.4	Kohustusliku kogumispensioni makse määra muutmine	6
4.	Andmevahetus	7
4.1	EPIS-le saadetav päring	7
4.2	EPIS-e vastus	7
4.2.1	Negatiivne vastus	7
4.2.2	Positiivne vastus	8

2. Sissejuhatus

2.1 Dokumendi eesmärk

Antud dokument kirjeldab kohustusliku kogumispensioni (pensioni II samm) maksekohustuste ja makse määra küsitud kuupäeva seisuga kehtiva info kohta andmevahetuse kasutamist pensioniregistri ja palgaarvestusprogrammide vahel. Dokument on mõeldud kasutamiseks Pensionikeskuse spetsialistidele, IT arendajatele, sh palgaarvestusprogrammide arendajatele.

2.2 Lühendid

Dokumendis on kasutatud järgmisi lühendeid:

Lühend	Kirjeldus
PK	Pensionikeskus AS
EPIS	Kogumispensioni infosüsteem
PA	Palgaarvestusprogrammide arendusfirmad
XML	Extensible Markup Language
Pensioni II samm	Kohustuslik kogumispension
Avalduste liigid	
VAAV	Valikuavaldus
YKVA	Ühekordse väljamakse avaldus (pensionieas)
FPAA	Fondipensioni avamise avaldus (pensionieas)
PLAV	Pensionilepingu avaldus (pensionieas)
RAVA	Raha väljavõtmise avaldus (enne pensioniiga)
MMTE	Maksete mittetegemise avaldus
MATE	Maksete tegemise avaldus
MAMU	Makse määra muutmise avaldus
Maksekohustuste tähised	
T	Maksekohustus on / sissemaksete tegemine
M	Maksekohustust ei ole / maksete mittetegemine
K	Maksekohustus ajutiselt katkestatud
D	Kohustatud liituja, kellel ei ole pensionikontot avatud
Makse määr	
2, 4, 6	Maksete protsendimäärad

3. Maksekohustuste ja makse määra päring

3.1 Päringu kirjeldus

Päring on mõeldud kasutamiseks erinevate raamatupidamisprogrammide vahendusel. Päringu lõppkasutajateks on tööandjad, kes saavad päringust infot töötajatele arvestatava kogumispensioni makse kinnipidamiseks töötasust.

Alates 01. jaanuarist 2025. a on võimalik teha isiku palgalt arvestatava kohustusliku kogumispensioni sissemakse osa uues määras: senise vaikimisi 2% asemel on võimalik määrata sissemakse suuruseks 4% või 6% oma brutopalgast.

Päring töötab isikukoodi alusel, millele lisatakse kuupäev, mis päeva (mineviku, oleviku või tuleviku) seisuga infot soovitakse.

Päring väljastab maksekohustuse ja makse määra info valitud kuupäeva seisuga ainult juhul, kui valitud kuupäeval maksekohustus ja määr on lõplikud (kehtivad) ning ei saa enam muutuda.

Kuupäeva valikut saab päringus valida tagasiulatuvalt. Soovitav on seda päringut kasutada tagasiulatuvalt alates 01. septembrist 2021. aastal. Varasemaid maksekohustuste ajutisi peatamisi (näiteks aastatel 2014 – 2017, 2020) päringu vastus ei kajasta.

Päringusse saab sisestada ka tuleviku kuupäeva. Tulevikukuupäevaga päring väljastab maksekohustuse ja makse määra info vaid sel juhul, kui see on kindel. Makse määra kinnitamine järgmise kalendriaasta kohta toimub 01. detsembril, kui isik on esitanud MAMU avalduse 30. novembrini. Kui isik ei esitanud MAMU avaldust, kehtib temal edasi sama määr.

Päring vastus sisaldab infot, kas kontrollitaval isikul oli või on päritud kuupäeval II samba makse kinnipidamise kohustus ja mis on makse määr: 2%, 4% või 6%.

Päring vastab:

- a) pensioni II samba maksekohustuste tingimus (maksekohustus T, M, K, D) ja
- b) makse määra info (määr 2, 4, 6).

3.1.1 Maksete tasumise kohustus

Kogumispensioni makse kohustus on kõigil kogumispensioniga liitunud isikutel.

Noortele (sündinud alates 1983. a) on kogumispensioniga liitumine kohustuslik. Kohustuslikuks liitumiskuupäevaks on 18-aastaseks saamise aastale järgneva aasta 1. jaanuar.

Erandina ei teki maksekohustust juhul, kui ta on esitanud hiljemalt oma 18-aastaseks saamise aasta 31. juuliks MMTE.

Päring ei kontrolli isikukoodi omaniku maksuresidentsust. Päringu andmete kasutamisel tuleb kindlasti arvestada seadusest tuleneva kohustusega, mille alusel on kohustusliku kogumispensioni makse tasumise kohustus **AINULT Eesti residendist isikutel**. Mitteresidendist töötajate töötasult nimetatud makset kinni pidada ei tohi.

Pensioni II sambaga saab liituda vabatahtlikult, kui isik on sündinud enne 1983. aasta 1. jaanuari. Liitumise algus ja maksekohustus tekib, kui valikuavaldus (VAHV) on esitatud hiljemalt:

- 31. märtsil – maksekohustuses algus alates 1. septembrist;
- 31. juulil – maksekohustuse algus alates 1. jaanuarist;
- 30. novembril – maksekohustuse algus alates 1. maist.

3.1.2 Maksete tasumise kohustuse lõpp

Maksete tasumise kohustus „Duty“ lõppeb nendel, kes on teinud YKVA, FPAA, PLAV, RAVA või MMTE avalduse. Maksekohustus lõppeb vastavalt avalduse esitamisele:

- 1) 30. aprillil, kui avaldus on esitatud hiljemalt 30. novembril;
- 2) 31. augustil, kui avaldus on esitatud hiljemalt 31. märtsil;
- 3) 31. detsembril, kui avaldus on esitatud hiljemalt 31. juulil.

3.1.3 Makse tasumise kohustuse alustamine pärast MMTE või RAVA

Maksekohustus algab uuesti siis, kui isik pärast 10 aasta möödumist MMTE või RAVA esitamisest esitab maksete tegemise avalduse (MATE).

Erandiks on puuduva töövõimega väljamakse saanud isikud, kes töövõime taastumisel saavad taas alustada II samba maksete kogumisega varem, enne 10 aasta möödumist maksekohustuse lõppemisest.

3.1.4 Kohustusliku kogumispensioni makse määra muutmine

Kohustusliku kogumispensioni makse määr on vaikimisi 2%, kui kohustatud isik ei ole valinud kogumispensionide seaduses sätestatud muud makse määra.

Kohustatud isik võib valida makse määraks 2%, 4% või 6%, kui esitab MAMU avalduse. Valitud makse määr kehtib kohustatud isiku suhtes vähemalt ühe kalendriaasta.

Makse määra muutmiseks esitab kohustatud isik, kellele on pensionikonto, MAMU.

Uues määras makse tasumise kohustus tekib kohustatud isikul alates makse määra muutmise avalduse esitamise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist, tingimusel, et avaldus on esitatud hiljemalt 30. novembril. Detsembris makse määra muutmise avalduse esitanud isikul tekib makse tasumise kohustus uues makse määras alates ülejäämise aasta 1. jaanuarist.

Kui avaldus on esitatud hiljemalt 30. novembril, on uuel perioodil ehk järgmisel kalendriaastal kehtiv makse määr näha päringust alates 1. detsembrist.

4. Andmevahetus

4.1 EPIS-le saadetav päring

PK URL-le saadetakse päring isikukoodiga ja kuupäevaga:

<URL?personCode=xxxxxxxxxx&valueDate=yyyymmdd>

Eesmärk

Leida isiku andmed, mis on aluseks kogumispensioni maksekohustuse ja sissemakse määra leidmiseks valitud kuupäeval. Päringut on soovitatav kasutada jooksvalt kohustusliku kogumispensioniga liitunud isiku maksekohustuse ja makse määra kohta info saamiseks.

Sisendparameetrid

„personCode“ xxxxxxxxxx – isiku isikukood

„valueDate“ yyyymmdd – kuupäeva valik

NB! Päringut tegev rakendus peab toetama SNI laiendust.

(Tutvustus: https://en.wikipedia.org/wiki/Server_Name_Indication)

4.2 EPIS-e vastus

Päringu vastuseks on XML sõnum. Vastuseks võib olla veateade koos väljundandmetega.

4.2.1 Negatiivne vastus

Vea puhul on vastuses ERROR_CODE - veakood. Vea põhjuseks võivad olla ebakorrektsed sisendandmed või üldine baasi viga (näiteks juurdepääs on ajutiselt katkestatud).

Veakood võib omada järgmisi väärtusi:

Veakood	Selgitus	Kommentaar
40544	"Isikul ei ole aktiivset pensionikontot"	
40520	„Isikukoodi pikkus on vale“	
40521	„Isikukood ei ole korrektne“	
41132	„Isik ei ole liitunud pensioni II sambaga“	
40552	„Sisendparameetrid on puudulikud“	
40637	"Pole sellist isikut baasis!"	

Näited:

1) Isik ei ole kogumispensioniga liitunud ning ei ole kohustuslik liituja:

```
<RESPONSE xmlns="http://corporate.epis.ee/producer/" ERROR_CODE="41132" ERROR_TEXT="Isik ei ole liitunud 2. sambaga" REPORT_DATE="20240801">
<PAYMENT_RATE PersonCode="30101010781" ValueDate="2024-01-01"/>
</RESPONSE>
```

2) Isikukoodi pikkus on vale:

```
<RESPONSE xmlns="http://corporate.epis.ee/producer/" ERROR_CODE="40520" ERROR_TEXT="Isikukoodi pikkus on vale!" REPORT_DATE="20240801">
<PAYMENT_RATE PersonCode="4760605" ValueDate="2024-01-01"/>
</RESPONSE>
```

3) Kohustatud liituja, kes ei ole esitanud valikuavaldust ning kellele ei ole avatud pensionikontot loosi teel:

```
<RESPONSE xmlns="http://corporate.epis.ee/producer/" ERROR_CODE="40637" ERROR_TEXT="Pole sellist isikut baasis!" REPORT_DATE="20240626">
<PAYMENT_RATE PersonCode="5020101xxxx" ValueDate="2024-01-01"/>
</RESPONSE>
```

Sel juhul tuleb isiku maksekohustuse alguse teada saamiseks kasutada teist Pensionikeskuse päringut „Kogumispensioni maksekohustuste päring XML“ või liitumiskontrolli veebilehel www.pensionikeskus.ee.

4.2.2 Positiivne vastus

Vastus sisaldab järgmist infot:

'ERROR_CODE'="0"
'ERROR_TEXT', kui see on
'REPORT_DATE' ehk raporti tegemise kuupäev
'PAYMENT_RATE PersonCode' ehk isikukood, kelle kohta päring tehti
'ValueDate' ehk raporti väärtuspäev, mis kuupäeva kohta päring tehakse
'Duty' ehk maksekohustuse tähis (Duty="T", "M", "K" või "D")
'Rate' ehk kehtiv makse määr (Rate="2", "4" või "6")

Kui vastuses puuduvad väärtused 'Duty' ja/või 'Rate', siis seda infot päringus sisalduva kuupäeva kohta ei olegi, sel juhul maksekohustust ning makse määra küsitud kuupäeva kohta ei saa rakendada.

Näited:

1) Päringud koodiga 4730104xxxx erinevate kuupäevade kohta:

```
<RESPONSE xmlns="http://corporate.epis.ee/producer/" ERROR_CODE="0" REPORT_DATE="20240801">
<PAYMENT_RATE PersonCode="4730104xxxx" ValueDate="2024-01-01" Duty="T" Rate="2"/>
</RESPONSE>
```

```
<RESPONSE xmlns="http://corporate.epis.ee/producer/" ERROR_CODE="0" REPORT_DATE="20240619">
<PAYMENT_RATE PersonCode="4730104xxxx" ValueDate="2024-11-01" Duty="T" Rate="2"/>
</RESPONSE>
```

```
<RESPONSE xmlns="http://corporate.epis.ee/producer/" ERROR_CODE="0" REPORT_DATE="20240619">
<PAYMENT_RATE PersonCode="4730104xxxx" ValueDate="2024-12-31" Duty="T" Rate="2"/>
</RESPONSE>
```

```
<RESPONSE xmlns="http://corporate.epis.ee/producer/" ERROR_CODE="0" REPORT_DATE="20240801">
<PAYMENT_RATE PersonCode="4730104xxxx" ValueDate="2025-01-01" Duty="T"/>
</RESPONSE>
```

Selgitus: Isik oli 01. jaanuaril 2024. a maksekohuslane, makse määr oli 2%.

Sama isik on ka 01. novembril 2024. a ja 31. detsembril 2024. a maksekohuslane, makse määr on 2%.

01. jaanuaril 2025. a on isik maksekohuslane, kuid makse määr selle kuupäeva kohta ei ole veel selgunud. Isik võib olla esitanud makse määra muutmise avalduse, mis läheb lukku alates 01. detsembrist 2024. a. Kuni selle ajani võib isik oma makse määra veel muuta. Pärast 01. detsembrit 2024. a tuleb isiku makse määra uuesti kontrollida.

2) Päringud koodiga 6080223xxxx erinevate kuupäevade kohta:

```
<RESPONSE xmlns="http://corporate.epis.ee/producer/" ERROR_CODE="0" REPORT_
DATE="20240801">
<PAYMENT_RATE PersonCode="6080223xxxx" ValueDate="2024-09-01"/>
</RESPONSE>
```

```
<RESPONSE xmlns="http://corporate.epis.ee/producer/" ERROR_CODE="0" REPORT_
DATE="20240801">
<PAYMENT_RATE PersonCode="6080223xxxx" ValueDate="2025-01-01"/>
</RESPONSE>
```

Selgitus: Isik on kohustatud liituja, talle on esitatud kogumispensioni valikuavaldus ning avatud pensionikonto, kuid ta on liiga noor. 01. jaanuaril 2024. a ja ka 2025. a ei ole ta veel maksekohuslane ning tema makse määra ei kuvata.

3) Päringud koodiga 4670129xxxx erinevate kuupäevade kohta:

```
<RESPONSE xmlns="http://corporate.epis.ee/producer/" ERROR_CODE="0" REPORT_
DATE="20240801">
<PAYMENT_RATE PersonCode="4670129xxxx" ValueDate="2021-01-
01" Duty="T" Rate="2"/>
</RESPONSE>
```

```
<RESPONSE xmlns="http://corporate.epis.ee/producer/" ERROR_CODE="0" REPORT_
DATE="20240801">
<PAYMENT_RATE PersonCode="4670129xxxx" ValueDate="2021-09-01" Duty="M"/>
</RESPONSE>
```

```
<RESPONSE xmlns="http://corporate.epis.ee/producer/" ERROR_CODE="0" REPORT_
DATE="20240801">
<PAYMENT_RATE PersonCode="4670129xxxx" ValueDate="2025-01-01" Duty="M"/>
</RESPONSE>
```

Selgitus: Isik oli 01. jaanuaril 2021. a maksekohuslane, makse määr oli 2%. Sama isik muutus 01. septembril 2021. a maksete mittekohuslaseks. Tõenäoliselt esitas isik väljamakse saamise avalduse ning lõpetas II sambasse kogumise. Isik ei ole maksete tegemist II sambasse taastanud, 01. jaanuariks 2025. a ei taastu tema maksekohustus.